

«нещасного змія вкусить навіть на коні» - акцент на приреченості до невдач;
«а в руки не дасться» - підкреслення непередбачуваності лиха та його вибірковості.

Лексема «змія» тут функціонує не лише в первинному значенні «рептилія», а й у переносному - як символ загрози, нещастя або несподіваного удару долі.

Ця опозиція створює логічну парадоксальність, яка посилює виразність вислову.

Паремії - це складне лінгвістичне явище, що поєднує в собі стійку семантичну структуру, національну специфіку та когнітивну цінність. Вони не лише віддзеркалюють народну мудрість, а й формують мовну картину світу, залишаючись важливими елементами комунікації.

Список літератури

1. Гаврилова А.В. Теоретичні засади вивчення паремій. URL: <https://philology.bdpu.org.ua/wp-content/uploads/2017/04/4-1.pdf> (дата звернення: 29.03.2025).
2. Дочинець М.І. Криничар. Мукачево: Карпатська вежа, 2012. 331ст.
3. Дубенко О. Ю. Англо-американські прислів'я та приказки : посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова книга, 2004. 416 с.
4. Енциклопедія Сучасної України:пареміологія. URL: <https://esu.com.ua/article-884673> (дата звернення: 29.03.2025).
5. Заїка, В. С. Паремії як об'єкт лінгвістичного дослідження. Суми: СумДУ, 2020. 193 с.
6. Колоїз Ж. В., Малюга Н. М., Шарманова Н. М. Українська пареміологія : навч. посіб. Кривий Ріг : КПІ ДВНЗ «КНУ», 2014. 349 с.

Ангеліна Ключка,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;
Науковий керівник: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент
Кушнір Оксана Василівна

РЕДАКЦІЙНА ПОЛІТИКА ГАЗЕТИ «ВІЛЬНЕ ЖИТТЯ ПЛЮС» В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Всеукраїнська незалежна громадсько-політична газета «Вільне життя плюс» має тривалу історію та належить до найбільш авторитетних медіа Тернопільщини. Сьогодні вона продовжує бути важливим джерелом інформації для мешканців регіону, зберігаючи традиції та адаптуючись до сучасних викликів. Контент видання охоплює широкий спектр тем: новини Тернополя та України, економіку, політику, культуру, освіту, спорт, технології, медицину та інші аспекти суспільного

життя. Також газета приділяє увагу жіночим історіям, господарським порадам та кулінарним рецептам.

З початком повномасштабного вторгнення Росії в Україну «Вільне життя плюс» відіграє важливу роль у **висвітленні поточних подій як на передовій, так і в тилу**. Видання оперативно подає репортажі з місць бойових дій, друкує інтерв'ю з військовими та медиками. Такі матеріали не лише надають читачеві достовірну інформацію, а й формують людське обличчя війни – показуючи конкретні долі, переживання та силу духу українців (Яблонська У. «Урятував двох побратимів», 05.02.2025; Галич У. «Хроніки війни», 10.01.2025) [2].

Окрім військових тем, газета широко висвітлює **життя переселенців, біженців, родин загиблих захисників**, а також ті проблеми, з якими вони стикаються в нових громадах. Окрему увагу приділено волонтерському руху: читач може дізнатися про активістів, які допомагають армії, плетуть маскувальні сітки, збирають кошти на дрони, готують їжу, забезпечують тил гуманітарною допомогою («Підтримка переселенців. Що буде з виплатами та субсидіями у 2025 році», 15.01.2025; «Відновлення» у 2025 році: пріоритет нададуть переселенцям», 05.02.2025) [2].

Важливо, що публікації мають аналітичний характер – редакція не лише наводить факти, а й пояснює їх контекст: геополітичний, соціальний, гуманітарний. Таким чином, формується цілісна картина війни, не відірвана від повсякденного життя регіону. Газета також намагається уникати сенсаційності чи паніки, що є прикладом відповідальної діяльності медіа в умовах кризи.

Одним із головних аспектів редакційної політики газети «Вільне життя плюс» в умовах російсько-української війни є **підтримка патріотичних настроїв та національних інтересів**. Велика кількість публікацій присвячена військовим, які захищають Україну, їхнім історіям, подвигам та випробуванням. Видання активно висвітлює процеси мобілізації, навчання військових, ситуацію на фронті та реалії служби у війську. Матеріали, що вшановують пам'ять загиблих, відіграють важливу роль у збереженні історичної пам'яті та формуванні суспільного усвідомлення цінності незалежності. Газета також порушує питання реабілітації військових після поранень, психологічної підтримки ветеранів та адаптації захисників до мирного життя після завершення служби («Нова грошова допомога на лікування та техзасоби для військових», 21.02.2025; «Кроки до якісної медичної допомоги», 22.01.2025; рубрики «Місцеве самоврядування», «На варті здоров'я») [2].

З початком повномасштабної війни редакція посилила увагу до тем, пов'язаних із **національною безпекою, суверенітетом і територіальною цілісністю України**. Видання активно висвітлює діяльність українських військових, волонтерських організацій та громадських ініціатив, спрямованих на підтримку ЗСУ та постраждалих від конфлікту (**«Наче кремінь наша єдність»**, 29.01.2025; Щур С. **«Двокімнатну квартиру від Тернополя передали родині, що втратила дім через ворожий дрон»** 21.02.2025) [2].

Окремо варто виділити **протидію ворожій пропаганді та фейковим новинам**, що стало одним із ключових завдань українських медіа, зокрема і газети «Вільне життя плюс». Видання регулярно публікує матеріали про фейки та маніпуляції, поширювані ворогом, пояснюючи механізми їхнього створення та способи розпізнавання. Висвітлення теми інформаційної безпеки допомагає країнам критично оцінювати новини та уникати впливу ворожої пропаганди. Окрім того, знаходимо аналітичні публікації про інформаційну стратегію Росії, методи ведення гібридної війни та необхідність медіаграмотності серед українців (Садовська Г. **«Ще один фронт війни проти України»**, 12.02.2025; Кушнерик О. **«Носив вовк овець – понесуть і вовка»** 05.02.2025) [2].

Газета «Вільне життя плюс» систематично публікує матеріали, спрямовані на **підняття морального духу мешканців краю**, зокрема історії героїзму українських військових, успішні приклади волонтерської діяльності, культурні та спортивні досягнення мешканців регіону. Це сприяє формуванню позитивного настрою громади та її віри в перемогу (Стасюк О. **«Волонтерка «Української команди» Тетяна Комісарчук з Тернополя отримала подяку від 14-го полку»**, 12.02.2025; Галич У. **«Колядували для ЗСУ»**, 15.01.2025) [2].

Ще одним важливим аспектом сучасної діяльності видання є **мобілізаційна функція матеріалів**. У них часто звучать заклики до формування активної громадянської позиції аудиторії, волонтерської активності та допомоги військовим. Регулярно публікуються тексти про гуманітарні ініціативи, збори коштів на потреби армії, допомогу переселенцям. Важливу роль відіграють репортажі про волонтерів Тернопільщини, які координують підтримку фронту, виготовляють необхідне обладнання, шийють одяг чи готують продукти для військових. Газета також надає платформу для розповсюдження інформації про благодійні акції, що дозволяє залучати ширшу аудиторію до підтримки армії та постраждалих від війни (Павлюк В. **«Триває набір до штурмової бригади Нацполіції «Лють»** 21.02.2025; Марчук О. **«Аліменти від держави»**, 03.01.2025) [2].

«Вільне життя плюс» активно *взаємодіє з місцевими органами влади, громадськими та благодійними організаціями* для координації зусиль щодо підтримки військових, переселенців та постраждалих від війни. Газета інформує про ініціативи, спрямовані на покращення соціально-економічної ситуації в регіоні та допомогу тим, хто її потребує [1].

Важливо зазначити, що газета активно *підтримує розвиток локального бізнесу, який працює в умовах війни*. Видання висвітлює історії підприємців, які пристосовують свою діяльність до нових реалій, зокрема, переходять на військове виробництво чи підтримують економіку країни, сплачуючи податки та створюючи робочі місця. Такі матеріали допомагають мотивувати громаду підтримувати місцевого виробника, що є важливим чинником економічної стійкості регіону (Кушнерик О. «Час «ікс» – з 22 січня по 1 березня», 22.01.2025; Адамович Р. «Більшість комунальників бронюють, а фермери – в тривожному очікуванні» 12.02.2025) [2].

Газета «Вільне життя плюс» продовжує працювати в напрямку *збереження традицій та історичної пам'яті*, публікуючи тексти, присвячені історії краю, видатним особистостям та культурним надбанням Тернопільщини. В умовах війни, коли суспільство переживає значне психологічне навантаження, це набуває особливого значення, сприяє збереженню національної ідентичності та вихованню патріотизму серед читачів. Газета систематично публікує матеріали, присвячені історії Тернопільського краю, визначним постатям минулого та сучасності, а також національно-визвольній боротьбі українців. Зокрема, часто згадуються події Другої світової війни, діяльність ОУН–УПА, репресії радянського режиму та подвиги героїв сьогодення – захисників України (Синенька Б. «Нова радість стала», 17.01.2025; Семеняк В. «До перемоги світи, зірко, шлях!» 05.02.2025) [2].

Видання також *підтримує проєкти, спрямовані на вишанування пам'яті загиблих воїнів*, встановлення меморіальних дошок, організацію виставок у музеях, шкільні заходи до історичних дат. Особлива увага приділяється регіональній культурі: мові, фольклору, звичаям та святам. У публікаціях наголошується, що збереження і популяризація таких цінностей є важливою складовою інформаційного фронту та духовного опору агресору (« 26 полеглих захисників стали Почесними громадянами Тернополя», 07.03.2025; рубрика «Вісті з громад»; Панасюк Ю. «Біля драмтеатру встановили Алею «Надії» для зниклих захисників», 14.03.2025) [2]. Завдяки таким матеріалам «Вільне життя плюс» виступає як локальний хронометр, який фіксує не лише історичне минуле, а й сучасну історію краю, формуючи покоління з твердим національним стрижнем.

Всеукраїнська незалежна громадсько-політична газета «Вільне життя плюс» – один із лідерів в інформаційному просторі Тернопільщини. Вона не лише слугує джерелом об'єктивної інформації, а й пояснює складні явища, окреслює контекст подій, впливає на ставлення читачів до актуальних проблем, сприяє консолідації громади довкола спільних цінностей. В умовах викликів війни видання є активним учасником суспільних процесів, виконує важливу комунікативну функцію між владою та населенням, формує патріотичні настрої, залучає краян до волонтерства, підтримки армії та допомоги переселенцям, протидіє дезінформації, підтримує локальні ініціативи та мобілізує громадян до активних дій задля перемоги і розбудови України.

Список літератури:

1. Багаторічна співпраця ОЦЗ з газетою «Вільне життя». *Тернопільський обласний центр зайнятості*. URL: <https://ter.dcz.gov.ua/anonspodiya/bagatorichna-spivpracya-ocz-z-gazetoyu-vilne-zhyttya>
2. Вільне життя плюс: всеукраїнська незалежна громадсько-політична газета. URL: <https://vilne.org.ua/>
3. Вільне життя плюс. *Фейсбук*. URL: <https://www.facebook.com/share/14GWqkpQVSR/>

Ангеліна Коваль,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка;
Науковий керівник: доктор філологічних наук, професор,
Лановик Мар'яна Богданівна

ЖІНОЧІ ОБРАЗИ У РОМАНІ ШАРЛОТТИ БРОНТЕ «ДЖЕЙН ЕЙР»

Шарлотта Бронте – авторка одного з перших феміністичних романів, якому вона створила промовисті жіночі персонажі, які заслуговують на увагу. Своєю галереєю різнотипних характерів вона змогла довести, як жінки мислять, що вони відчують, якими є мрії та переживання. Тому дуже важливим є правильне трактування цих образів, а також їх аналіз.

Вивченням творчості Шарлотти Бронте займалися вчені XIX – кін. XXI ст. Але кожен період історії диктував свої правила. В українському літературознавстві за останні роки з'явилася низка нових публікацій, присвячених осмисленню жіночих образів у романі «Джейн Ейр». Це праці Шестак О., Куцебової А. О., Гордієнко К. О., Попович Є. А., Логіної Д. О., Шептицької Б., Берко К. Г.,